

ADHD

Porucha pozornosti spojená s
hyperaktivitou

**tato porucha je charakterizována postižením
těchto oblastí**

- **Deficit pozornosti**
  - **Impulsivnost**
  - **Hyperaktivita**

Deficit pozornosti

- Děti mají největší a nejčastější obtíže s udržením pozornosti při plnění zadaných úloh a s jejich dokončením v určitém časovém limitu.
- Při školní i domácí přípravě bez přímého kontaktu s dospělým nebo při opakované, nepříliš zajímavé činnosti.
- Děti potřebují pracovat v krátkých časových úsecích.

- **Nedostatek bezprostřední pozitivní zpětné vazby výrazně snižuje vytrvalost či volní úsilí dítěte.**
- **Deficit pozornosti může vzniknout nikoliv nedostatkem, ale nadbytkem pozornosti věnované okolním vlivům, což dítě rychle vyčerpává.**

Impulsivnost

- **Rychlé, neadekvátní reakce, které často předbíhají instrukci, vyvolávají chyby či omyly z nepozornosti.**
- **Časté bývá zapojování do rizikových, zdraví ohrožujících aktivit, mají často větší náchylnost k úrazům.**
- **Děti často skáčou ostatním do řeči, říkají nevhodné věci, popuzují ostatní bez příčiny „ Aby se něco dělo.“**

- **Díky zvýšené emoční dráždivosti mají sklon k extrémním reakcím, rychle se unaví, reagují prudce na kritiku /“Mám v sešitě chyby, roztrhám ho a zahodím do koše, vždyť to nemá cenu“/. Často se projevují obranné reakce.**

Hyperaktivita

- **Nadměrná nebo vývojově nepřiměřená aktivita motorická či hlasová tvoří třetí základní charakteristiku ADHD.**
- **Typické jsou neúčelné, nadbytečné pohyby, ve škole tyto děti často opouštějí své místo, hrají si s předměty, které nemají vztah k učivu, často skáčí do řeči, jejich řečový projev je nadměrný.**
- **Vydávají atypické zvuky, které doprovázejí jejich činnost, popřípadě vlastní aktivity bohatě komentují.**

Přidružené příznaky

- **Typická je nerovnoměrná výkonnost.**
- **Časté bývají problémy s písemným i řečovým projevem, řeč bývá chudá, často prokládána nevhodnými výrazy, automaticky, aniž by žák byl v afektu a aniž by své chování posuzoval jako nestandardní. Děti bývají velmi udiveny, až šokovány, pokud jim jejich projev přesně reprodukuje. Teprve z úst učitele jim zní nepatříčně a vulgárně.**

- **Přes 50% dětí s ADHD má výrazné obtíže v sociální oblasti jak ve skupině vrstevníků, tak ve vztahu s autoritami.**
- **Také jejich sebehodnocení je výrazně nižší než u zdravých dětí.**
- **52% dětí s ADHD trpí zhoršenou motorickou koordinací.**

- **Sociální nezralost chování jim často brání udržovat vztahy s vrstevníky, tím více jsou závislí na komunikaci s poučeným dospělým.**
- **Jejich chování je nepříjemné, ruší, dráždí a vyvolává negativní emoce, jsou tyto děti špatně akceptovány svým okolím, a to nejen ve školním prostředí.**

Diagnostika a terapie

- Stanovení diagnózy ADHD je vždy v kompetenci odborných lékařů – psychiatra , neurologa, psychologa.
- Terapie – multifaktoriální
  - Psychofarmaka
  - Psychoterapie
  - Vhodné výchovné působení

Zásady pro práci ve školním prostředí

1. Komunikovat s dítětem jednoduše a s přesným určením co od něj očekávám – stanovit hranice
2. Požadavky zadávat jednotlivě, aby si je dítě pamatovalo.
3. Přesvědčit se o tom, zda dítě pochopilo instrukci. (oční kontakt, víš co máš dělat)
4. Vytvořit nerozptylující pracovní prostředí – přehledné, klidné, strukturované.

5. Pokud je dítě v běžné třídě posadte ho dopředu.
6. Rozvrhněte těžší a náročnější úkoly na ráno.
7. Pokuste se písemné úkoly částečně nahradit jinou formou.
8. Myslete na odpočinek dítěte a změny činnosti.
(mazat tabuli, něco přinést, napít se, projít se po chodbě)
9. Odložte zkoušení pokud má dítě „špatný den“.
10. Snažte se s rodiči vytvořit funkční tým.

11. Vytvořte s rodiči fungující informační systém.(kontaktníky, žákovské knížky, maily a telefony pro předávání informací)
12. Neberte problémy s dítětem osobně.
13. !!!! LASKAVÁ DŮSLEDNOST!!!!
14. Vždy počítejte s možností, že se dítě „zasekne“ – mějte připravené možnosti řešení.
15. Dbejte na „co řeknu, to dodržím“, „nebo“.
16. Dávejte co nejčastěji dítěti zpětnou vazbu – oceňujte i snahu.

ZŠ Palackého 68, Brno

- žáci s ADHD
- jak se k nám děti dostanou
- 8 tříd pro děti s ADHD + 4 třídy pro děti s LMP
- ve třídách pro děti s ADHD maximálně 8 žáků
- ve třídách pro děti s LMP maximálně 14 žáků
- skupinová integrace
- všichni učitelé jsou speciální pedagogové
- individuální přístup

- po celou dobu výuky i přestávek ve třídě učitel + asistent pedagoga
- spolupráce a komunikace mezi učitelem a asistentem
- pro žáky dva učitelé
- péči poskytují dětem, rodičům i zaměstnancům školy dvě školní psycholožky
- o děti s SPU pečuje školní speciální pedagog
- zpětná vazba pro žáky po každé hodině
- informovanost třídních učitelů

- konzultační hodiny každý měsíc – účast žáků
- volnočasové aktivity (keramika, arteterapie, canisterapie, sportovní kroužky, kroužek deskových her, vaření) – vedou pedagogové školy
- rodičovské skupiny
- spolupráce s odborníky (psychiatři, SVP, PL, PPP, OSPOD)

Pro matematiku

1. Vysvětlovat co nejjednodušeji
2. Každý krok zapsat
3. Stále se ujišťovat zda žáci rozumí – kde se ztratili
4. Ověřování znalostí po malých celcích
5. Založit systém „pamatováček“ – naučit žáky tyto používat – nutit je k používání při procvičování učiva

6. Nabízet žákům konzultace
7. Držet se zásady - školní práce je vždy dokončena ve škole (zpočátku časově náročné – vyplatí se)
8. Za nesplněné domácí úkoly nedávat nedostatečné – úkol musí splnit
9. Zameškanou látku – vysvětlit , zadat procvičování, ověřit pochopení
10. Hodnotit každou hodinu – ocenit úspěch a snahu, komentovat i neúspěch

Literatura zabývající se problematikou ADHD

- Alain Train - Nejčastější poruchy chování dětí
Portál 2001
- Alison Munden, Jon Arcelus - Poruchy
pozornosti a hyperaktivita Portál 2002
- Ivana Drtílková, Omar Šerý – Hyperkinetická
porucha ADHD Galen 2007
- Wolfdieter Jenett – ADHD porucha pozornosti
s hyperaktivitou (rádce pro rodiče a učitele
100 tipů) Edika 2013